

Nr 605

Av fröken Wetterström m.fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 123, angående anslag för budgetåret 1957/58 till folkskoleseminarieorganisationen m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 123 år 1957 föreslår Kungl. Maj:t bl. a. riksdagen att besluta, att folkskoleseminariet för kvinnliga elever i Linköping skall nedläggas vid utgången av budgetåret 1958/59.

Departementschefen lämnar i propositionen ingen närmare motivering för detta förslag om nedläggande av nämnda seminarium. Han gör endast uttalandet, att han ej har någon erinran att göra mot det förslag i denna fråga som avgetts av seminarieutredningen i SOU 1956: 18, Seminarieorganisationen I. Departementschefen säger sig emellertid beträffande principerna för seminariernas lokala organisation i huvudsak ansluta sig till vad utredningen och skolöverstyrelsen anfört och förordat.

Seminarieutredningen uttalar sig härvidlag bl. a. på följande sätt:

Vid sina överväganden angående vilka seminarier som skall nedläggas, har utredningen utgått från att samtliga kvarvarande seminarier skall kunna utbilda såväl små- som folkskollärare. Med hänsyn härtill bör således i första hand de seminarier bibehållas, som bäst lämpar sig härför. Utan tvekan är detta folkskoleseminarierna. Vid dessa finnes redan ämneslärare med lektorskompetens. Vidare torde det stora flertalet folkskoleseminarier ha bättre lokalresurser än småskoleseminarierna, och även i övrigt torde de vara bättre försedda med undervisningsmateriel. Bland annat torde de naturvetenskapliga institutionerna genomgående vara bättre utrustade.

Ett folkskoleseminarium av den nya typen måste emellertid kunna ta emot både manliga och kvinnliga elever. Av de nuvarande folkskoleseminarierna är några samseminarier, d. v. s. avsedda för både manliga och kvinnliga elever, medan andra är avsedda för antingen manliga eller kvinnliga elever. Då samtliga seminarier under de närmaste åren huvudsakligen måste utbilda småskollärare, torde dock i detta sammanhang endast de seminarier, som är avsedda för enbart manliga elever, utgöra något problem. Såväl samseminarierna som de kvinnliga seminarierna bör nämligen utan vidare kunna ta emot elever för småskollärarytbildning. Vid vissa av de manliga seminarierna torde mindre om- eller tillbyggnader erfordras beträffande toaletter och omklädningsrum för gymnastik samt lokaler för kvinnlig slöjd.

Utredningen kommer med utgångspunkt från detta resonemang fram till förslaget att samtliga folkskoleseminarier bibehållas, alltså även de som hittills betecknats som provisoriska, med ett enda undantag — folkskoleseminariet för kvinnliga elever i Linköping.

Vi kan inte underlåta att uttala vår förvåning över att utredningen, som departementschefen nu följt, gör detta avsteg från sin principiella linje att bibehålla de nuvarande folkskoleseminarierna. Den argumentering som ut-

redningen anför för sin uppfattning i detta avseende å bl. a. sid. 184—187 i betänkandet synes oss föga övertygande och utmärkes av flera logiska in-konsekvenser. Ovan anförda utdrag ur betänkandet är ett exempel härpå.

Som slutpunkt på ett resonemang, som går ut på att visa, att endast de nuvarande manliga seminarierna medför vissa problem i samband med den länkta gemensamma utbildningen av folk- och småskollärare, når man fram till att av alla folkskoleseminarier ett *kvinnligt seminarium* bör indragas.

Vidare medger utredningen, att de kvinnliga inträdessökande till folkskoleseminarierna ger möjligheter till ett ur såväl kvalitativa som kvantitativa synpunkter bättre urval än de manliga, men föreslår det oaktat en indragning av ett kvinnligt seminarium.

På sid. 187 i betänkandet heter det:

I detta sammanhang vill utredningen påpeka, att det även i Göteborg finns två seminarier. Då det emellertid rör sig om två folkskoleseminarier, torde det vara fullt motiverat att båda bibehållas.

Då det gäller Linköpings båda folkskoleseminarier avstår utredningen från att anlägga samma synpunkter.

Folkskoleseminariet för kvinnliga elever i Linköping, som är beläget på en av staten ägd tomt och disponerar *egna fullgoda, år 1948 nyuppförda lokaler*, föreslås indraget. Andra seminarier, som arbetar i betydligt sämre och *förhyrda lokaler*, avses få fortsätta sin verksamhet.

Samtidigt som detta seminarium föreslås indraget, förutsätter man relativt kostsamma nybyggnader och omändringar å andra seminarier för att kunna bereda plats för en utökad småskollärarytbildning.

Lärarkandidater i Linköpings båda seminarier rekryteras förutom från Östergötland även från nordöstra Småland, Gotland, Närke och vissa delar av Södermanland. Det synes oss uteslutet att ett enda seminarium på ett tillfredsställande sätt skulle kunna svara för utbildningen av såväl manliga som kvinnliga folkskollärare och småskollärare inom nämnda områden med en befolkningstäthet av sådan omfattning, som här är fallet.

Medan Småland förutsättes få behålla tre av sina tidigare fyra seminarier och Skåne likaledes föreslås få tre seminarier, ämnar man nedbringa antalet seminarier i Östergötland till ett. Därvid är att märka att indragningen för Östergötlands del kommer att gå ut över lärarutbildningsinstitutioner för kvinnliga studerande endast.

För några år sedan nedlades småskoleseminariet i Norrköping, och nu föreslås folkskoleseminariet för kvinnliga elever i Linköping nedlagt. I samband med nedläggandet av småskoleseminariet i Norrköping för något år sedan framhölls det av såväl förberedande instanser som riksdagen, att det vore önskvärt, att möjligheter till småskollärarytbildning inom Östergötland så snart som möjligt kunde erbjudas vid ett folkskoleseminarium i Linköping. Att man härvid avsett folkskoleseminariet för kvinnliga elever i Linköping, står alldeles klart. Att förlägga fem klasser för utbildning till små-

skollärare, vilket får anses vara ett minimum för att motsvara behovet inom ett så tätbebyggt distrikt som detta, till folkskoleseminariet för manliga elever i Linköping, som utredningen tydligen tänkt sig, synes oss knappast försvarligt. Utan omfattande nybyggnads- och tillbyggnadsarbeten kan detta seminarium ej tänkas ha möjligheter bereda plats för mer än tio undervisningsavdelningar, om undervisningen skall kunna bedrivas under godtagbara betingelser. Däremot kan folkskoleseminariet för kvinnliga elever i samma stad, utan att extra anstalter behöver vidtagas, emottaga en eller två utbildningslinjer för småskollärare jämsides med en fortsatt utbildning av folkskollärare.

Det synes oss innebära ett uppenbart slöseri med statens tillgångar att avhända sig möjligheterna att även i fortsättningen bedriva lärarutbildning vid folkskoleseminariet för kvinnliga elever i Linköping, med tanke på de stora summor som där investerats i byggnader och institutioner.

Seminariet är enligt vår uppfattning såväl i fråga om tillgången på goda, väl utrustade institutioner som beträffande personella resurser mycket väl skickat att omhänderta en avsedd kombinerad folkskol- och småskolläraryt utbildning.

Vi får under hänvisning till vad som ovan anförts hemställa,
att riksdagen måtte besluta att folkskoleseminariet för
kvinnliga elever i Linköping bibehålles.

Stockholm den 2 april 1957

<i>Karin Wetterström</i>	<i>Rune Johansson</i> i Norrköping	<i>S. Rimås</i>
<i>Astrid Bergegren</i>	<i>Einar Gustafsson</i> i Mem	<i>Sven Persson</i> i Appuna
<i>Carl-Eric Hedin</i>	<i>Gustav Boija</i>	<i>Eva Karlsson</i>
<i>Ossian Sehlstedt</i>	<i>Martin Skoglund</i>	<i>Karl Kilsmo</i>
<i>Fridolf Thapper</i>	<i>Henry Allard</i>	<i>Stig Alemyr</i>
<i>Johan Ahlsten</i>	<i>Per Svensson</i> i Stenkyrka	<i>Ruben Swedberg</i>
<i>Einar Hæggbloom</i>	<i>Sven Svensson</i> i Krokstorp	<i>Lena Renström-Ingenäs</i>
<i>Hans Nyhage</i>		<i>Eric W. Johanson</i>
